

DIRVA

Nr. 67

Birželis-June 12, 1961

Cleveland, Ohio

TIKISI IŠJUDINTI LAOSO KONFERENCIJĄ IŠ MIRTIES TAŠKO

Ženevoje pasklido kalbos apie galimą Laoso konferencijos išjudinimą iš mirties taško po to, kai JAV ambasadorius Averell Harriman 45 minutes kalbėjosi su sovietų užsienių reikalų ministriu Gromyko.

Gromyko iš Maskvos grįžo į konferenciją, kaip jis pareiškė, "tuščiomis kišenėmis". Po pasitarimų su JAV ambasadoriumi jis pareiškė, kad, abiem pusėms parodant gerą valią, kautynės Laose galinčios būti nutrauktos, ginklų paliaubos įgyvendintos de facto, ir tarptautinė kontrolės komisija turėtų geresnes sąlygas iširti ginklų paliaubų pažeidimus.

JAV delegacijos tarpe tikima, kad konferencija galės tęsti diskusijas, kaip sukurti neutralų Laosą, kai pasibaigs į Ženevą specialiai atvykusio britų užsienių reikalų ministerio Eearl of Home pasitarimai su sovietų užs. reik. min. Gromyko. Britų ir sovietų užsienių reikalų ministrai pagal ankstesnes sutartis yra konferencijos pirmininkai. Kol Home nesutiks, kad

ginklų paliaubos Laose egzistuoja ir kol tarptautinė kontrolės komisija jų nepatvirtins, Vakarų valstybės konferenciją boikotuos.

Tarptautinė Kontrolės Komisija pranešė, kad per paskutines abi dienas Pat-het Lao prokomunistai parodė daugiau bendradarbiavimo su komisija. Bet diplomatinuose sluoksniuose tai nelaikoma koku nors Vakarų laimėjimu, pasiektu boikotuojant konferenciją, nes komunistai, prieš kelias dienas išstūmę karališkosios armijos jėgas iš strategiškai reikšmingų Padongo apylinkių, jaučiasi sustiprinę savo pozicijas.

Diplomatiniai stebėtojai įtaria, kad galbūt Azijos komunistai spaudžią rusus nepildyti Chruščiovo duotų pažadų Vienoje. Jie atkreipia dėmesį į tai, kad komunistinė Kinija ir Š. Vietnamas sustiprina propagandinius puolimus prieš JAV kaip tik tuo metu, kada Chruščiovas su prezidentu Kennedžiu sutarė "efektingų ginklų paliaubų svarbumą".

Ženevoje vykstant užku-

lininiams manevrams dėl Laoso konferencijos tęsimo, JAV viceprez. Johnson, kalbėdamas UPI žinių agentūros žurnalistų suvažiavime pabrėžė, kad Amerika nekapituluosianti komunistams Azijoje be karo.

PARODINĖ BYLA VENGRIJOJE

Vengrijoje pradėta didelio masto parodinė byla, kuri laikoma reikšmingiausia nuo kardinolo Mindszenčio nuteisimo 1948 metais.

Vienas iš kaltinamųjų, katalikų kunigas Odon Lenard, jau pirmąją dieną sukelė nemažą sumišimą publikos galerijoje ir teisėjų tarpe, drąsiai pareiškdamas, kad jis nesąs kaltas, kaip kaltinamas, bandymu nuversti komunistų režimą. Dešimt drauge teisiamųjų prisipažino kaltais ir pareiškė, kad kunigas Lenard taip pat esąs kaltas.

"Aš neprisipažįstu kaltu", pabrėžė kaltinamasis kunigas. "Aš padariau klaidą, parašydamas klaidingo turinio pamfletą, bet nesu-prantų, kaip tai turi būti laikoma nusikaltimu". Jis atsisakė pakeisti savo pareiškimą ir po to, kai teismo pirmininkas jį įtikinėjo, kad prisipažinimas reikštų lengvinančią aplinkybę bylos sprendimą.

Kunigas Lenard buvo nuteistas šešeriems metams kalėjimo ankstesnėje byloje 1948 metais. Teismo pirmininko klausiamas, kodėl jis iš kalėjimo negrįžo į savo parapiją, jis atsakė: "Norėdamas tai daryti, aš turėjau gauti savo viršininko, (kardinolo Mindszenčio) leidimą, o jis negali eiti savo pareigų". Todėl kunigas Lenard po to pradėjęs privačiai dėstyti religijos pamokas jaunimui.

Į teisėjo klausimą, kodėl jis laikęs "nelegalius" teologijos veikalus savo sofoje, jis atsakė: "Aš nežinau to, kio įstatymo, kuris draustų laikyti knygas sofos viduje".

Tada teismas šaukė iš eilės kitus kaltinamuosius, kad jie pareiškėtų, ar kun. Lenard yra kaltas. Visi, įskaitant keletą kunigų, jį apkaltino.

Lietuvaitė tarp pavasario gėlyčių, toli nuo tėvelių gimtosios šalies...

R. Bričkaus nuotrauka

KODĖL NEPLASNOJA 'VIENOS DVASIA'?

Chruščiovas pareikalavęs prez. Kennedį pripažinti Rytų Europos pavergimą ir nesikišti į pasaulio komunistinimą

Paprastai po kiekvienos "viršūnių konferencijos" sovietai pradėdavo pasauliui dumti akis apie tose konferencijose gimusias "dvasias". Buvo tokia "Že-

nevos dvasia", vėliau Maskva garsino "Dovydo stovyklos dvasią", kurių nei sudėtis, nei prasmė nebūdavo aiški, bet kai kurį laiką tos "dvasios", lyg vaiduokliai, drumsdavo diplomatinį sluoksnį ir spaudos skilčių kasdienybę, kol išryškėdavo, kad iš tikrųjų ten nieko tikro nebūta.

Bet nekalbėjo Kremlius apie "Paryžiaus dvasią", kada Chruščiovas atlėkė į Paryžių vien tik pareikšti, kad nenorįs susitikti su tuometiniu JAV prezidentu Eisenhoweriu, nors stebėtojams tada tikrai kilo "spėliojimų dvasia": ko gi jis iš tikrųjų vykęs į Paryžių? Nekalba sovietai ir dabar apie "Vienos dvasią", kur išryškėjo naujo pasaulinio karo grėsmės dvasia.

Kodėl negimė sovietų pagaidaujama "Vienos dvasia"? Prez. Kennedy, dar nespėjęs grįžti iš Washingtono, užsisakė televizijos ir radijo tinklų svarbią pranešimui. Jame jis pabrėžė, kad jokių pažadų ar įsipareigojimų sovietams nepadaryta, kad pasikalbėjimui Vienoje būtų labai "blaivūs", kad Amerikai reikią įtempti jėgas laisvajam pasauliui išsaugoti.

Toki oficialūs pareiškimai neskleistomi lengva ranka. Nepaisant oficialios tylos, kiekvienam akylesniam tarptautinių įvykių stebėtojui aišku, kad "atviruose ir laisvuose" pasikalbėjimuose išryškėjo tai, ko nesitikėta.

Ir tikrai, praėjus savaitei nuo įvykių, N. Y. Times politinis komentatorius James Reston skelbia lyg ir tikrą, lyg ir netikrą istoriją, ko Chruščiovas pareikalavęs iš prez. Kennedžio. Jei Restonas skelbia "lyg ir tikrą, lyg ir netikrą" versiją apie Vienos pasitarimų turinį, tai laikytina įprastiniu arti užsienių reikalų ministerijos stovinių politinių komentatorių politikavimu, bet labai aišku, kad toji versija turi realų pagrindą.

O pagrinde, kaip Reston sako, Chruščiovas pareikalavęs atiduoti jam visą pasaulį, akiplėšiškai tvirtindamas, jog prezidentas Kennedį, kaip laisvojo pasaulio gynėjų pagrindinis atstovas, jau nebeturįs kitos išeities. Smulkiau išdėstant:

* pirmiausiai Chruščiovas pareikalavęs oficialiai pripažinti sovietų kontrolę tose teritorijose, kurias jie užgrobė per ir po II Pasaulinio karo, t. y. nuo 1939 metų;

* toliau jis reikalavęs prezidentą Kennedį, kad JAV nesikištų į "revoliucinius procesus",

kurie vyksta nekomunistų kraštuose;

* trečia, jis reikalavęs, kad prez. Kennedy pripažintų sistemą, pagal kurią nei Jungtinės Tautos, nei kiti tarptautiniai susigrupavimai nesikištų į "revoliucines situacijas" arba kitus tarptautinius ginčus, pirma natsiklausę komunistų;

* pagaliau jis reikalavęs likviduoti visas Vakarų karines bazes ir ginkluotąsias pajėgas, kad niekas nepajėgtų kištis į, kaip jis tiki, neišvengiamą komunistėjimo procesą neapsprendusiuose kraštuose.

Patys Chruščiovo reikalavimai, atsimenant komunizmo tikslus, iš esmės nepasako nieko naujo, bet prezidentą Kennedį pritrėnkęs Chruščiovo įžūlumas, kuriuo jis to reikalavo, įrodindamas, jog pasaulio sukommunistinimas esanti natūrali šiandienio gyvenimo sąlyga ir neišvengiamas faktas, tik Amerika turinti tai suprasti ir nekludyti to proceso.

Pavyzdžiais jis nurodęs Kubą ir Laosą, kur "vidinės varžybos" be abejonės būtų laimėtos komunistų (jis neminėjo, kad su slapta Maskvos ir Pekino pagalba), jei ten neįsikištų JAV. Jungtinės Tautos ar kuri kita tarptautinė koalicija.

Todėl jis, pvz. Laos atveju, reikalaujās trigubo veto: vieno komunistams, vieno Vakarams ir vieno neutralioms valstybėms. Šis trigubas veto, arba, kaip Reston gerai pavadina, "veto troika", komunistams padėtų su-paraližuoti tarptautinę intervenciją, o gerai organizuotiems ir disciplinuotiems jų agentams krašto viduje suteiktų progą pasiskubinti komunistinimo procesą.

Trumpai suglaudus, Chruščiovas, nors ir neišreikšdamas žodžiais, pareikalavęs prezidento Kennedžio pagalbos pasauliui sukommunistinti. Tas fantastiškas reikalavimas trenkęs prez. Kennedį, kaip perkūnas iš giedro dangaus, ką prezidentas sovietų diktatoriui ir pasakęs.

Reston rašo, kad dar nė vienas JAV prezidentas nuo praeito karo taip greit ir tiesiai neatmetęs sovietų tezių, kaip tai padaręs prez. Kennedy.

Taigi, nors sovietai pirmomis po konferencijos dienomis dar bandė sudaryti įspūdį, kad viskas Vienoje vykę gerai, bet apie "Vienos dvasios" gimimą jau nebeikalbėjo.

BALSAVO PRIEŠ PORTUGALIJĄ

Jungtinės. Valstybės vėl pakartojo skilimą su NATO sąjungininkais, Jungt. Tautų Saugumo Taryboje balsuodamos už Azijos ir Afrikos tautų rezoliuciją, pasmerkiančią Portugalijos politiką Angoloje.

Saugumo taryba priėmė rezoliuciją 9 balsais, Britanijai ir Prancūzijai susilaukčius. Rezoliucijoje buvo reikalaujama politinių, ekonominių ir socialinių reformų Angoloje, taip pat įsileisti Jungt. Tautų plenumo komisiją, sudarytą balandžio

20, jai suteikiant visokeriopą paramą.

Portugalijos delegatas Vasco Vieira Garin pareiškė, kad jo vyriausybė ignoruosianti tą rezoliuciją. Jis pavadinę ją "nelegalia intervencija į Portugalijos vidaus reikalus".

Portugalai teigia, kad Angola esanti Portugalijos užjūrio teritorija, o ne kolonija. Jų žodžiais, ta rezoliucija siekiama "sukurti įtemptą tarptautinę atmosferą ir suskaldyti Portugaliją".

AMERIKA ATMETĖ SOVIETŲ NEPAGRĮSTUS KALTINIMUS

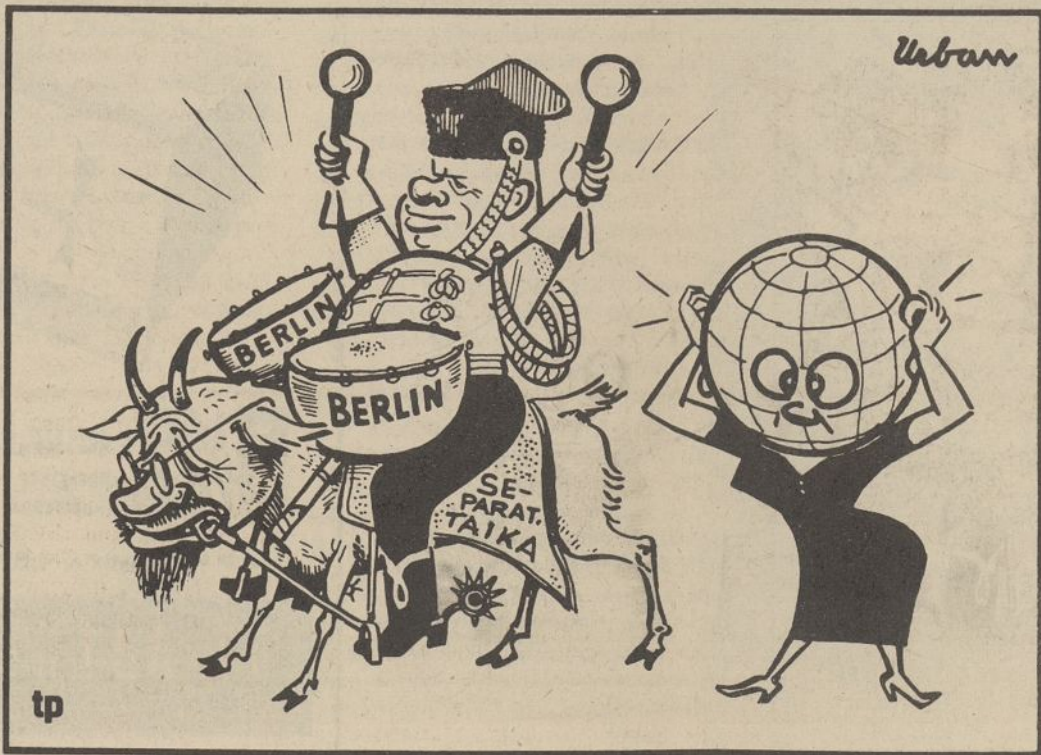
Jungtinės Valstybės atmetė nepagrįstus Maskvos kaltinimus, kad Vakarų Vokietijos parlamento sesija Vakarų Berlyne reiškianti "pavojaingą provokaciją".

Jungtinėms Valstybėms, Britanijai, Prancūzijai ir Vakarų Vokietijai įteiktose notose sovietai pareiškė, kad birželio 16 planuojamos Vak. Vokietijos žemųjų rūmų komitetų ir aukštųjų rūmų plenumo sesijos reiškančios "pavojų laikai".

Bonnos, o vėliau ir kitų trijų valstybių atsakymuose sovietams buvo pareikštas nustebimas dėl sovietų kaltinimų, nes toki posėdžiai Vak. Berlyne jau vykdami eilę metų. Vokiečių nuomone, rusai kelią triukšmą tik propagandiniams sumetimais, siekdami aštrinti Berlyno krizę. Dar keisčiau esą, kad jie leidė Rytų Vokietijos marionetinei vyriausybei Berlyne įsteigti savo įstaigas ir posėdžiauti komunistų "parlamentui", tuo tarpu triukšmaują dėl Vakarų Vokietijos parlamento posėdžių Vakarų Berlyne.

Techniškai Vakarų Ber-

lynas nėra federalinės Vokietijos dalis, bet vokiečiai jį laiko tradicine ir būsimąja sujungtos valstybės sostine, periodiškai nukeldami į jį parlamento posėdžius, tuo išryškindami savo sentimentą komunistų apsup-tam miestui.

"Vis ta pati daina!" (Separatine taika su Rytų Vokietija)

NAUJAUSIAS SOVIETŲ "ATRADIMAS" - RUSAS SUMUŠĖ ROMMELĮ AFRIKOJE

Rommelis sušukęs: "Rusai Tobruke? Tai mes jau pralaimėjė!"

Visam pasauliui gerai žinoma, kad didieji žmonijos išradimai ir atradimai yra rusiškos kilmės. Edisonas, Stevensonas, Marconis, Montgolfieras, Fultonas, Daimleris, Fordas ir kiti buvę tik plagiatoriai rusiškų išradėjų, kurie tas pačias ar dar geresnes mašinas buvo jau dešimtimis ir šimtais metų anksčiau sukonstravę. Net Ameriką atrandant, kazokai 17 metų pralenkė genijetį Kolumbą, o Australiją ir Naująją Zelandiją atrado ne kapitonas Cookas, bet rusų ekspedicija iš fregatos "Nadeža" (viltis).

Jau eilę metų sovietų propaganda stengiasi nusavinti visus vakariečių patentus, išraskdama rusiškos kilmės išradėjus ir atradėjus. Tik iš draugiškos koncesijos raudonosios Kinijos sąjungininkams Maskva dar vengia ir kinų išradimus - popierių, porcelianą ir magnetinį kompasą - priskirti rusams, kurių vardai net Maskvos istorikams nebuvo žinomi, kol jie staiga atsirado sovietinėje spaudoje.

Žinoma, sovietinių "atkasinėtojų" veikla nesiriboja vien tik civilizacijos ir mokslo sektoriu. Sensacingu "atradimu" sovietų jaunimo laikraštis "Molodaja Gvardija" (Jaunoji Gvardija) dabar nuėmė ir britų feldmaršalo Montgomery, praeito karo vado Afrikoje, laurų vainiką. Straipsny "Tikrasis El Alameino nugalėtojas" laikraštis rašo:

"Mes visi žinome, kad po Stalingrado didysis II Pasaulinio karo posūkis buvo El Alameino mūšis, kuriame vokiečių karinės jėgos Afrikoje sumušė Vakarų sąjungininkai. Bet niekas nežino žmogaus, kurio nepaprasti strateginiai gabumai tą laimėjimą įgailino."

Taip "Jaunoji Gvardija" pradedą pasakojimą. Jau pirmasis sakiny yra istorijos klasiškumas. El Alameino mūšis įvyko trim mėnesiais anksčiau už Stalingrado mūšio kulminacinį punktą, būtent, 1942 metų spalio mėnesį. Bet tai, ką sovietų jaunimo laikraštis išvedžioja toliau, turi kristi tikrovės.

Sovietų pulkininkas, pavarde Ivanas Chalvanovas, tikrai 1941 metų vasarą vadovavo sovietinei divizijai. Sužeistas jis pateko į vokiečių karo belaisvę. Luebecko belaisvių stovyklos ligoninėje jis pasveiko ir iš ten pabėgo. Pulkininkas, laisvai kalbėdamas vokiškai, prancūziškai ir angliškai, galėjo švedų laivo įgulą Luebecko uoste įkalbėti, kad ji jį nugabentų į švedų uostą Malmö. Šis pasisekė plk. Chalvanovo pabėgimas iš vokiečių karo belaisvės yra galimas įrodyti dokumentais.

Tačiau "Jaunoji Gvardija" nuo savo skaitytojų nutylėjo, kad Chalvanovas tarp 1937 ir 1940 metų buvo NKVD kalinamas už tariamą dalyvavimą sovietų Tolinųjų Rytų armijos vado Bluecherio sąmokslu. Stalinas, kuris

didžiuliuose valymuose likvidavo visus pajėgiausius raudonosios armijos karininkus, 1941 metais, ruošdamasis pulti Vokietiją, turėjo daugelį dar nespėtų likviduoti karininkų paleisti. Tarp kitų buvo paleistas iš kalėjimo ir Ivanas Chalvanovas, kuriam vėliau buvo pavesta viena divizija.

Kodėl sovietų pulkininkas, laimingai pasiekęs Švedijos krantą, tuoj pat nenuėjo į sovietų ambasadą pasiprašyti skubios repatriacijos į Rusiją, o pasuko į Angliją, straipsnis taip pat nutyli. O tuo metu Stalinui ypač reikėjo gabių karininkų, ir jis net buvo atsisakęs pradėtos praktikos: išlaisvintuosius karo belaisvius vietoje šaudyti, kaip "išdavikus".

Sovietų straipsnistik pasakoja, kad "didvyriškas sovietų karininkas, tikras komunistas, iš nacių lagerio pabėgo ir nuvyko į šiaurės Afrikos frontą, kurį tuo metu britų karinė vadovybė buvo užleidusi ir klaidingai dirigavo."

Tuo tarpu iš britiškų šaltinių aiškėja, kad Chalvanovas, vos tik atvykęs į Švediją, nuvyko pas anglų karinį attachė ir pasiprašė paskiriamas į frontą prieš nacių, bet jokių būdu nesileidęs repatrijuojamas. Iki 1943 metų vasario pulkininkas kovojo šiaurinėje Afrikoje ir žuvo viename mūšyje prie Tuniso sienos. Ten jis ir palaidotas anglų karių kapuose. Tiek britų informaciją.

Pagal "Jaunosios Gvardijos" straipsnį Chalvanovas tapęs britų karinių pajėgų viršininko Auchinleko nepaprastu patarėju. Esą, draugas Chalvanovas 1942 m. nustatęs El Alameino gynimo liniją, jis, britų maršalui Montgomery perėmus šiaurės Afrikos frontą, pastarąjį puikia strategine analize įtikinęs El Alameine sukurti paskutinę pagrindinę kovos liniją. Pulkininkas Chalvanovas, toliau pasakoja "Jaunoji Gvardija", nevertino britų kovų gūmo. Jis sudarė iš rusų, čekų,

lenkų, prancūzų ir australų atskirą brigadą, kuri drąsiai smūgiu į Rommelio armiją užnugarį pamešusi Tobruką. Tai privertė vokiečių generolą trauktis iš El Alameino.

Kai Rommelis sužinojęs, kad Tobruką paėmė iš nacių karo belaisvės pabėgusių sovietų kareivių brigada (kaip jie atsidūrė šiaurinėje Afrikoje, tai sovietinės redakcijos paslaptis), jis beviltingai skėstelėjęs rankomis ir sušukęs: "Aš žinojau, kad ten turėjo būti rusai, nes anglai to nebūtų pajėgę. Dabar mes jau pralaimėjėjom!"

Montgomery, žinoma, pavydėjęs Chalvanovui, kuris, pagal "Jaunąją Gvardiją", žuvęs prie Tobruko. Taip jis užmetęs sovietinio konkurento apdovanojimą Viktorijos Kryžiumi, kuriam rusų buvęs pristatęs jo štabas. Montgomery net pasirūpinęs, kad Chalvanovo žygdarbiai būtų užtušuoti, ir jo pavardė neminima jokiam oficialiame pranešime.

Skaitytojams, kuriems yra žinoma šiaurės Afrikos mūšių istorija, šis "Jaunosios Gvardijos" pasakojimas gali atrodyti, kaip iš juokų laikraščio paimtas feljetonas. Bet istorija skirta ne Vakarų skaitytojams, o sovietinei jaunomenei, kuriai El Alameinas yra svietimas žodis, neturįs reikšmės.

Arabų spaudoje, ypač Sirijos ir Irako laikraščiai, jau uoliai persispausdinėja sovietų "atradimus". Sujungtas su sovietinių ginklų siuntomis į Artimuosius Rytus, šis propagandinis melas turi padidinti sovietų prestižą arabų pasaulyje, pavaizduodamas nenugalimą, strategiškai nepalyginamą jėgą, pranašesnę už Vakarų. Gerai sumaišytas istorinių, įrodomų faktų rinkinys su suktais melais apie "sovietų pergalę prie El Alameino" yra puikus pavyzdys metodų, kuriais naudojasi sovietai, vystydami agitaciją atsilikusiose kraštuose.

(tp)

Į milijono vokiečių, gyvenančių Rytų Vokietijoje, laisvės šauksmą, 1953 m. birželio 17 d. sovietai atsakė šūviais iš tankų. Chruščiovas nelinkęs ir dabar vokiečiams leisti laisvai apsispręsti dėl savo ateities.

BERLYNIEČIAI NESIJAUČIA "OKUPUOTI"

Keisti žmonės -- tie 2,2 milijono gyventojų Vakarų Berlyne. Jau 16 metų jie turi savo miestą 11,000 svetimų kareivių: amerikiečių, anglų ir prancūzų. Ir jie dar mieliai priimtų indų, arabų arba kitų neutralių tautų kariuomenės -- taip tie 2,2 mil. berlyniečių nori būti okupuoti.

Jie stato butus svetimiems kareiviams, nors patys civiliai tebejaucia aštrią butų stoką. Niekas nemurma dėlto. Jie nemurma ir dėl kariuomenės užimtų sporto aikščių bei maudyklų. Vilų priemiesčio Dahlemo gyventojai nė pusės žodžio nesako, kad gretimoje šaudykloje ištisomis dienomis, nuo ryto iki vakaro, poškinama iš visų vamzdžių. Ir jaunimas nesiskundžia,

kad vedybų rinkoje jaučia stiprią tarptautinę konkurenciją.

Toki savotiški čia papročiai. Fenomenas? Galbūt galima taip galvoti -- už kelių tūkstančių mylių nuo čia. Bet ne pačiame Berlyne. Ten svetimų kareivių buvimas yra pats natūraliausias dalykas pasaulyje.

"Okupacija" -- tai žodis jau senai dingio iš berlyniečių gyvosios kalbos. Palaipsniui, niekam ir to nepastebint. Ne dėlto, kad būtų pamėgta patetiškai kalbėti apie "globėjus" arba "draugus". Berlyniečiai nemėgsta ir tokių žodžių. Tiesa, tokia būklė yra susidariusi, bet kasdienėje kalboje paprasčiausiai sakoma "amerikietis", "anglas", "prancūzas". Niekas nesako "okupantas"

--lyg pildydamas kokį slapta įsakymą.

Berlyniečiai neturi iliuzijų. Gera žinoma: 11,000 vyrų -- tai tik šis tas daugiau už dekoraciją. Nes tuos 11,000 vyrų supa 220,000 sovietų kareivių, 100,000 sovietinės zonos "liaudies armijos", kelios dešimtys tūkstančių "pasienio policijos" ir kitų militariinių formacijų. Tačiau tie 11,000 sudaro reikalingą "kritišką masę": grupė nėra tokia maža, kad būtų galima ją su lovos mis išnešti arba apšaudyti, "nepažadinant didžiojo šuns".

Niekas to geriau nežino, kaip Maskva. Diena iš dienos todėl komunistinė propaganda teigia, kad tie 11,000 gresia pasaulio taikai. Dėl jų Chruščiovas ir sugalvojo reikalauti "laisvo, demilitarizuoto Vakarų Berlyno".

Tie 11,000 turį išeiti iš Vakarų Berlyno -- prieš tai nesuvenijus Vokietijos. Nuo 1958 metų lapkričio sovietai atakliai kovoja -- kartais grasinimais, kartais gražiais pažadais, -- kad įgyvendintų tą reikalavimą. Jie, kaip ir berlyniečiai, gerai žino: tų 11,000 atitraukimas reikštų laisvės galo pradžią dviem milijonams berlyniečių.

Ar galėtų Jungtinės Tautos efektingai garantuoti tokio "laisvo miesto" statusą? Priešingas klausimas: Ar galėjo Jungtinės Tautos apginti Pietų Korėją nuo komunistų puolimo kitaip, negu ginklais?

O gal sovietų garantijos? Vakarų Berlyne iš jų juokiasi net vištos. Atsakymą į tą klausimą galima rasti Suomijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje ir kitur.

Berlyniečiai sako: nugalėtojai

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

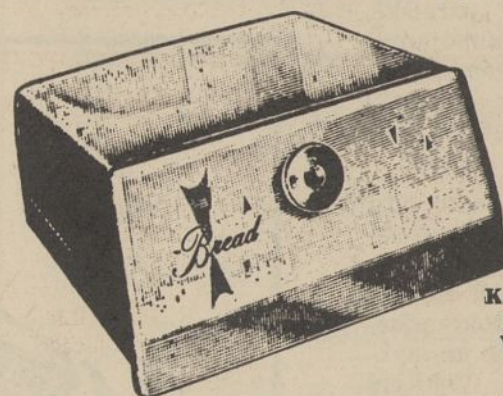
W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-1200

dovanos
*** taupytojams**

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU GEGUŽĖS IR BIRŽELIO MĖN. DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 8 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

5 1/4%

mokame už
ilgalaiskes
taupmonas!

JOSEPH F. GRIBASKAS, vad. d. a. a.

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

(tp)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Vakarų Vokietijos lietuviai

Lietuvių centrinės įstaigos, o ypač Vokietijos Lietuvių Bendruomenė ir BALFas nuolat pakartoja, kad šiuo metu Vakarų Vokietijoje dar gyvena 10,000 lietuvių. Tie, kurie gerai atsimena, kada buvo sakoma, kad Vakarų Vokietijoje tėra likę tik apie 6,000 lietuvių, kartais paklausia, iš kur atsirado tas naujas lietuvių skaičius? Paklausia, ar tai nėra tik iš oro pagautas įtikinėjimas, kad svariau galėtų pagraudenti ir didesnės paramos susilaukti.

Vokietijos lietuvių reikalais, o ypač rūpinantis, kad į jų rankas pakliūtų kiek galima daugiau lietuviškos spaudos, esu neseniai rašęs vienam iš savo bičiulių. Ir iš jo atėjęs atsakymas mane pilnai įtikino, kad tas Vokietijos lietuvių skaičius yra ne tik neperdėtas, bet gali ir dar didesnis būti.

Tie naujieji lietuviai, kurie vėl Vokietijos lietuvių skaičių pakėlė iki 10,000, yra patys naujieji emigrantai ar tremtiniai, nes jų aptarimą ne taip jau lengva tiksliai ir nusakyti. Vieni iš jų atvyko tiesiai iš Lietuvos, kiti iš Sibiro, treči iš Lenkijos ir t.t. Visi iš jų turėjo įrodyti vokišką kilmę, kad pasiremami sudarytomis sutartimis su Vakarų Vokietija, galėtų išsigelbėti iš komunistinio rojaus.

Mes jau gerai žinome, kaip yra buvę 1941 metais, kada Lietuvą okupavo sovietinė armija ir kada iš Lietuvos į Vokietiją prasidėjo vokiečių kilmės žmonių repatriacija. Tada, gelbėdamiesi už bet kokio pasitaikiusio šiaudo, į Vokietiją išvyko nemažai ir tokių lietuvių, kurie nei patys anksčiau nemanė, kad jie kada buvo ar turės pagal oficialų pasirašymą būti vokiečiais. Būti vokiečiais tol, kol galės sieną peržengti. O pagaliau, ir kiek vokiško kraujo turėję, Lietuvoj gimę, augę ir prie jos pilnai pritapę, lietuviais buvo ne tik iš vardo, bet ir iš visų Lietuvai sąžiningai atliekamų pareigų.

Ne kitokie yra ir dabartiniai repatriantai, iš naujo gerokai papildę Vakarų Vokietijos lietuvių skaičių. Nemažai iš jų yra atidavę ir duoklę Lietuvai gindami jos laisvę ir žmonių teises kovodami partizanų eilėse. Toks geriausias įrodymas buvo ir Dirvoje spausdinti Sibiro tremtinio atsiminimai, kurie dabar ruošiami atskira knyga išleisti.

Tie, naujai į Vakarų Vokietiją atvykę lietuviai, dėl įvairių priežasčių — santykių su Vakarų Vokietijos apriūpinimo ir įkurdinimo įstaigoms, o taip pat ir apsisąjūtimui nuo sovietinio teroro, yra tylūs, linę kurį laiką pralaukti. Bet yra ir tokių, kurie tuoj susiriša su lietuviškomis įstaigoms, parašo laiškus, kad galėtų apsirūpinti lietuviška spauda. Žodžiu, jie tuoj nori pradėti gyventi lietuvišku gyvenimu, koks įmanomas jų dabartinėje padėtyje.

Vakarų Vokietijos lietuvių problema nėra iš lengvųjų atsimenant emigracijos įkirstyje paliktųjų amžių ir sveikatingumą. Nė kiek ji nėra lengvesnė ir naujiems lietuviams atvykus, tik gal, kaip jau minėjom, dėl kitų priežasčių.

Vakarų Vokietijos lietuvių problema, kad jie ir jų vaikai išliktų lietuviams, verta didesnio dėmesio, negu iki šiol jai buvo skiriama. Tą problemą iš pagrindų išstudijuoti ir laiku reikalingą pagalbą teikti, dabar yra pats aukščiausias laikas. Pavėlavimas, kaip ir visada būna, neš nemažus nuostolius. O kad nebūtų pavėluota, turi rimtai padirbėti Vakarų Vokietijos Lietuvių Bendruomenė su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybe. Ir išdirbti planus, ką ir kaip reikia tuoj padaryti. O kad reikia daryti, abejojančių nėra.

B. G.

NEBESUSIGAUDAI, KURI ELTA PRANEŠA...

Iki šiol žinojau, kad yra dvi Eltos žinių agentūros, Viena VLIKo išlaikoma, o antra Lietuvoje iš Maskvos malonės, retkarčiais turinti teisę po kokia žinele padėti savo parašą. Bet tik po tokia, kuri Maskvos leis-ta.

Dabar, mūsų kai kuriuose laikraščiuose, ypač Naujienos ir Drauge, VLIKinės Eltos žinių tikrai gausu. Kai kada net iš-tisi puslapių atspausa. Bet tos žinios kai kada taip sukirptos, kad tikrai nebežinau, ar tai praneša ne anoji Elta, kurią sve-timieji tvarko. Kad nebūčiau įtartas priekabavimu, štai pa-vyzdys iš praėjusios savaitės Draugo. Pirmąjį puslapį at-spausta žinia, taip pradedama:

"Lietuvos vyriausybės nutarimu pereinamais metais Nemuno žemupyje, Krokų lankoje, buvo įkur-tas ornitologijos draustinis van-dens paukščiams ir jų lizdams..."

Ačiū Eltai ir Draugui, dabar "žinau", kad Lietuva turi vyriausybę, ir pagal tos žinios sukir-pimą, ji visiškai teisėta... O gal geriau Elta ir Draugas būtų padarę, jei būtų pridėję tik vieną žodelį ir tą žinią pradė-ję: Okupuotos Lietuvos vyriausybė... Ar ne taip, gerbiamie-jai?

K. PRANULIS,
Chicago

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Tuo pačiu laiku, kai Chicagoje tūkstantis lietuvių choristų, susirinkę į II Dainų šventę, išpildys lietuvių tautines dainas, Vilniuje įvyksiančioje dainų šventės repertuaran įtrauktos mongolų, baškų, kalmukų ir kitų "broliškų respublikų" dainos, nes senosios lietuvių liaudies dainos esančios buržuazinės. Lietuviai dainininkai, susirinkę Vilniuje, turės ne tik dainuoti tas svetimas dainas, bet kaip ir per paskutinįją dainų šventę (žiūrėk nuotraukoje) skaityti platinamą tik rusišką spaudą "Krasnaja zvezda"...

MĖNESIU ANKSČIAU ATVYKO Į DAINŲ ŠVENTĘ

Naujausios žinios iš II Dainų šventės štabo

ALBINAS VALENTINAS

Kartą anose dienose senoji mano bobutė atkeliavo pėsčia iš kaimo į Velykas ir apsinakvojo mūsų trobelėje. Tada aš jau buvau, bene, antrame pradžios mokyklos skyriuje, todėl ji man nupirko Velykų dovaną: sąsiuvinį mėlynais viršeliais, bonkutę raudono "atramento" ir plunksną su plunksnakočiu. Bet ir paklausė:

- Vaikeli, o ką tu išmokai toje "iškaloje"?

- Bobutėle, aš jau daug išmokau... Išmokau, kad žemė yra apvali, va, kaip tas mamos siūlų kamuolys, o ne plokščia, kaip stalas... - linksmai aiškinau savo mokslus bobutei.

- Bet bobutei tokie mano "dideli mokslai" aiškiai nepatiko. Ji susiraukė ir pasakė:

- Netikėk vaikeli. Tai yra tik žydų išmislai ir Pono Dievo rūstinimas...

Žinoma aš pradėjau gaudžiai verkti, nes kitų argumentų prieš savo "mokslus" neturėjau...

*

O dabar kiti sako, kad mūsų lietuvių išveivijoje baisiai smunka, kad mes užmetėme "ant pečiaus" savo visus kultūrinius reikalus, kad nebeturime jokios lietuviškosios dvasinės stiprybės, kad smunkame, krentame į svetimybų bedugnes, kad besirūpiame tik spindinčiais automobiliais, televizoriais ir apartamentais "auzais" bei ištaigingomis vasarvietėmis. Kiti dar plepa, jog II Dainų šventės būstinėje esą labai gerai žinoma, kad per penkis metus, t.y. laikotarpyje tarp I ir II Dainų šventės lietuviškasis entuziazmas esąs kritęs visu trečdaliu ir kad ši dainų šventė, gal būtų, jau esanti paskutinioji...

Ir aš dabar sakau, kaip anuo-met mano senoji bobutė: neklusykitė vaikeliai, yra tai tik svieto išmislai ir Pono Dievo rūstinimas... Mes su didžiausiu entuziazmu palaikome visas lietuviškąsias apraiškas išveivijoje, sielojamės savo tautiniais ir kultūriniais reikalais ir net kartais dėl to gaudžiai pravirkstame...

O kas neatsakingai plepa, kad entuziazmas yra trečdaliu kritęs ir tuo kiršina vieną visuomenės dalį prieš kitą, baisiai nusikalsta prieš visą svietą. Kad lietuviškasis entuziazmas yra šimtaprocentiniai pakilęs, galiu įrodyti gyvais pavyzdžiais. Štai suskam-ba telefonas. Tai buvo birželio 2 d., 2:30 val.

- Dainų šventės būstinė klauso...

- Kur ta jūsų dainų šventė yra? - pasigirsta piktas moters balsas, su amerikonišku akcentu. - Apgaudinėjate žmones ir gan... Kaip jūs tai galite daryti?

- Misiuke, kas ir kur atsitiko, meldžiamoji...?

- Jūs skelbiatė, kad rengiate Dainų šventę, o jokios šventės nėra... Negražu taip daryti... Aš mečiau į šalį visus skubiausius darbus ir išskubėjau į tą Dainų šventę. Jūs nežinote, iš kiek toli aš atvažiauvau...

- Kur Jūs dabar randatės, misiuke?

- Ogi, randuos Halsted strypte, prie International Amphitheatro. Einu aplinkui, beldžiuos į visas duris, bet niekas neįsileidžia į dainų šventę... Ir nė gyvos dvasios nematyti...

- Misiuke, tai kad dar peranksti...

- Well, juk rašo kad trečiojo adnojo prasidės...

- Taip, trečią adną, bet liepos 2 dieną, o šiandien turime dar tik birželio antrą. Taigi, dar visas mėnuo laiko...

- Tai ne June, o July 2 bus...

- Taip, taip... Taip ir išrašyta yra.

- Vai... Tai ašen susimiksi-nau... Vot žiopa... Mano farmos vištos daug gudresnės už mane. Kur dabar dėsiau akis? Subėgs visi kaimynai teirautis, kaip ten toje šventėje buvo? Ką aš jiems dabar pasakysiu...

- Gal galima žinoti Jūsų pavardę? Regit, įdomu - kas pirmasis atvyko į Dainų šventę...

- No, no... Mano pavardės per amžius nesužinosite... Kur aš akis turiu dėti...

Ar ir dabar kas drįs tvirtinti, kad lietuviškasis entuziazmas jau esąs žymiai atslūgęs? Išventes renkamas net mėnesiu anksčiau... Šis nuotykis paskutinėj Dainų šventės spaudos konferencijoje sukėlė linksmybų nuotaikų.

*

Šią vasarą, tuo pačiu laiku, įvyksta ir pavergtosios Lietuvos Dainų šventė Vilniuje. Žinoma, ją rengia okupantai pagal savo bolševikinį kurpalį. Ateinančioji spauda iš anapus praneša ir apie tos "šventės pobūdį". Šiais metais Vilniuje būsią dainuojamos kirkizų, baškų, kalmukų, ižorinių mongolų, tadžikų, maskvėnų ir kitų "broliškų respublikų" dai-

nos. Toje pačioje spaudoje jau pradedama neslepiamai "aiškinti", jog senosios lietuvių liaudies dainos esančios tik buržuazinis išmislai... Atseit, jomis reikia tik kuogreičiau atsi-kratyti...

Akyvaizdoje šių naujų okupanto užmačių surusinti lietuvių tautą, II Dainų šventė išveivijoje reikalauja iš mūsų didelio dvasinio susikaupimo. Tik čia, toli, toli nuo Tėvynės, besikambės mūsų gražiosios lietuviškos dainos, iš pat širdies gilumos plaukiančios už brangią Laisvą Lietuvą.

Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas su poniu atvyks į Dainų šventę ir pasakys pagrindinę kalbą.

Jau sudarytas Dainų šventės Garbės Komitetas. Jogaarbės pirmininkais apsiėmė būti Illinois gubernatoriaus Kerner ir Chicago mėras Richard Daley. Pilnas sąstatas bus paskelbtas vėliau.

Dainininkų estradą sutiko išdekoruoti dail. A. Valeška.

• Bilietus į Dainų šventę galima užsisakyti ir paštu. Užsakymus siųsti: Lithuanian Song Festival Committee, 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. Siunčiant užsakymus kartu siųsti ir čekius ar money orderius. Bilietų kainos nuo 1 ligi 5 dol.

• Dail. Al. Kurauskas nupiešė viršelį Dainų šventės leidiniui. Leidinyje bus Dainų šventėje dalyvaujančių chorų veiklos aprašymai, chorų ir chorų dirigentų nuotraukos. Dainų šventė įvyksta Chicagoje liepos 2 d.

Lietuvaitės linksminasi

E. CHICAGO

Baisiojo birželio minėjimas

Lietuvių Bendruomenė s apylinkės valdyba ruošia baisiojo birželio įvykių minėjimą su paskaita, genocido parodą ir meninę programą. Įvyksta birželio 18 d., 6 val vakare šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana.

Pagrindiniu paskaitinin-ku-kalbėtoju yra pakviestas kongresmanas p. Maden. Ruošiamą genocido parodą atidarys East Chicagos miesto burmistras p. Jorse.

Maloniai kviečiame visus apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti ruošiamame baisiojo birželio įvykių minėjime.

Baigė gimnaziją

East Chicagos apylinkėje gyvenantieji lietuviai moksleiviai šiais metais gimnaziją baigė: Danutė Steikūnaitė, Algis Paukštelis, Juozas Damašius ir A. Bacevičius

Baigė pradžios mokyklą

East Chicagos šv. Pranciškaus lietuvių parapijos pradžios mokyklą baigė šie lietuviai: Vijoletė Bingelytė, Nijolė Jasaitytė, Alvara Jasaitytė, Rima Lapinskaitė, Birutė Indreikaitė, Danutė Martišauskaitė ir Mindaugas Markevičius.

Iš baigusiųjų numatę lankyti Aukštesniąją Lituanistinę mokyklą Chicagoje sekanti: Vijoletė Singelytė, Nijolė Jasaitytė, Alvara Jasaitytė, Birutė Indreikaitė ir Mindaugas Markevičius.

Pakėnė

BOSTON

Skautai iškilaus ir sportuoja

Žalgirio tunto skautai pradėjo veiklą gamtoje. Birželio 10 ir 17 d. vyko iškilos prie ežero Pembroke. Vilkių iškilos vyks grupėmis kas savaitę. Šiuo metu vilkių skaičius pakilo ligi 33.

Tuntininkas Juozas Vaič-jurgis pakvietė sporto šakų vadovais: Gruzdą — kamuolio, šokimo, bėgimo ir k. A. Vilėniškį — krepšinio vadovu. Intensyviai ruošiamasi sporto šventei, kuri įvyks Worcester. Tėvų komitetas paskyrė pinigų sporto įrankiams įsigyti.

Baigė aukštuosius mokslus

Wellesley kolegiją su Bachelor of liberal arts laipsniu baigė Ilona Strockytė.

Bostono Universitete gavo inž. diplomus: L. Vencus, V. Girmius, A. Juozapaitis. Teisininko C. Kazlauskas. Biologijos — S. Vaičaitis, bachelor of arts, ir D. Simanavičius.

Balfo vėjus

prasidės artimiausiu laiku. Vajui praversti sudarytas platus komitetas

Atvyksta Vytautas Abraitis

Balfo skyriaus pakviestas, birželio 17 d. Vytautas Abraitis, laikys paskaitą birželio įvykių suruoštame minėjime Bostone.

Laimingos kelionės Ivaškienei!

Tautinių Šokių Sambūris Bostone pakviestas į Washingtoną išpildyti programai Valstybės Departamento, rūmų atidarymo proga. Sambūris išvyko Washingtoną birželio 11 d.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

EX LIBRIS ARBA KNYGOS SAVININKO ŽENKLAS IR JO LIETUVIŠKOJI RAIDA

E. Vasilauskas

Ex libris (lotyniškai "iš knygų") yra įvairiausių formatų spausdinta ar graviruota etiketė, kuri būna prilipdoma prie knygos

V. Vizgirda

viršelio ar įrišimo vidinės pusės (per vidurį ar kairiajame šone, viršuje). Ex libris duoda knygos savininko vardą ir pavardę, nusako bibliotekos ar knygų rinkinio pobūdį, neretai atskleidžia bibliofilinius bei kitokius polinkius ir susidomėjimus.

P. Osmolskis

Ex libris, visų pirma, turi tikslą parodyti kam knyga priklauso. Antruoju atveju atskleidžiama knygų rinkėjų profesija, jų skonis, gal net vi-

STASYS PILKA

suomeninė padėtis, gyvenimiški tikslai ir t. p.

Etiketės tekstas paprastai turi savyje žodžius Ex libris (kartais pavartojama tik viena didžioji raidė E) ir visada turi bibliotekos ar privataus knygų rinkėjo vardą ir jo pavardę (veik kaip taisyklė, rašoma vardininke). Būna retkarčiais panaudojami tiksliai inicialai (valdovų, didžiųjų, netgi šiaip žinomų asmenų, kaip pvz., VKJ -- lietuvių dailininko Vytauto Kazimiero Jonyno pačiam sau darytame ex libris.

Lietuviškai ex libris yra vadinamas knygų ženklas, vokiškai -- Bucherzeichen, Bucheignerzeichen, Bibliothekszeichen arba Bibliothekszettel, angliškai -- book-plate, prancūziškai -- marque de possession ir t. t.

Ex libris turi tikslą ne vien tik paženklinėti savininką, bet ir papuošti pačią knygą. Šiam tikslui piešinyje seniau buvo panaudojami herbai, vėliau bibliotekos

sios pusės Europoje ir šiaip civilizuotame pasaulyje atsiranda ypatingas susidomėjimas knygų ženklais. Pradedami sudaryti jų rinkiniai, gimsta knygų ženklų istorijai skirta literatūra ir pan. Anglijoje 1891 m. įkuriama Ex libris Society, netrukus Austrijoje organizuojama Ex libris Gesellschaft, Berlyne -- Ex libris Verein ir t. t. Meno muziejai sudaro ex libris rinkinius. Iš jų didžiausią kolekciją (virš 100.000) turi Britų muziejus Londone, įspūdingus rinkinius sudarė Nurnbergo vokiečių muziejus, Haagos karališkoji biblioteka ir kt.

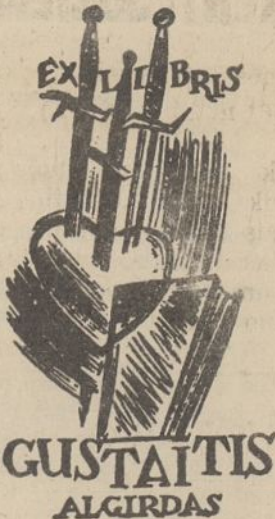
Istorinę lietuviškojo ex libris studiją 1926 m. paskelbė dailininkas doc. Paulius Galaunė. Tautinio atgimimo metu pats pirmasis ex libris mūsų pradžioje naudoti kan. Juozas Tumas-Vaižgantas. Ir meninio ex libris kultūra Lietuvoje jau buvo plačiai paplitusi. Ex libris darė veiksmingą žymesnį lietuvių grafikai. Bet ir šiandien tas reiškinys nenusilūgsta.

Ex libris rinkinius savo laikui turėjo Kauno ir Vilniaus universitetai, bibliofilas Vytautas Steponaitis, advokatas Viktoras Cimkauskas, docentas Paulius Galaunė, Stasys Pilka (lietuviškų ir europinių) bei kiti. Kaikurie turėję rinkinius šiuo metu yra Maskvos ir Leningrado muziejuose...

Išėjimoje lietuvišką ex libris yra darę dailininkai Vytautas K. Jonynas, Algirdas Kurasas, Kazys Varnelis, Viktoras Vizgirda, Viktoras Petravičius, Povilas Osmolskis, Edvardas Krauskas bei kiti.

Naujojo lietuviško ex libris rinkinius galima užtikti Europoje Italijos, Prancūzijos ir Lenkijos kolekcionierius.

(Knygų Lentyna Nr. 1 - 121, 1961 m.)

V. K. Jonynas

KUR PRALEISTI ATEINANČIAS ATOSTOGAS!

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass ir praleisti savo atostogas L u š i ū ir V e i t ū viloje

"M E Š K A"

42 Beach Street

Monument Beach, Cape Cod, Mass.

Tel. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MEŠKA tikram poilsiui, be rūpesčių siūlo:

- Erdvia ir ramia aplinka
- Didelius ir jaukius kambarius
- Gerą ir gausų maistą
- Pliažas pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis
- Silver Beach pliažas per 10 min. automobilių
- Vasarotojus be automobiliu nuveža ir parveža savininkai
- Vaikams rengiami pavakariėliai su lietuviška programa
- Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai
- Žuvavimas geras jūroje ir ežerėliuose.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.

Kainos neaukštos. 15% NUOLAIDA vasarotojams nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

Iki sezono pradžios kreiptis: S. M. Lušys, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 7-5576.

tp

Audra Karibų jūroje...

LAISVOS NUOMONĖS

ILGAS VALDYMAS IŠAUGINO PRIEŠUS

K.S.KARPIUS

laikyti ir remti savo skubiai pripažintą raudoną Kubos diktatorių Castro.

Kai Dillon senate reikalavo JAV oficialiai pasmerkti Trujillo (tai 1960 m. rugp. 20 d. buvo padaryta, pavykus praversti Amerikos Valstybių Organizacijoje tarimą), tai Washington, plačiau į reikalą žiūrį senatoriai įrodinėjo, kad tikrumoje Trujillo buvo sumanus administratorius, per 30 metų pusiau laukinę salą pavertęs rojumi, kad jis pakėlė mokslą, išaugino įtakingą universitetą, praplėtė kultūrą, išgrąžino ir modernizavo miestus, išstatė reikalingus keliuos, ir tt.

Iš rimtų senatorių ėjo garsai, kad Trujillo padarė savo valstybėlę stiprią ir pastovia demokratija. Jis įvedė moterims balsavimo teisę. Tie senatoriai Trujillo vadino "geriausiu Amerikos draugu". "Būtų labai naudinga, jeigu visose Pietų ir Centrinės Amerikos respublikose būtų Trujillo tipo valdytojai", -- sakė senatoriai.

Bet Trujillo buvo diktatorių, kuris nepripažino Sovietų Sąjungos, atsakė užmegzti su Kremlium diplomatinis santykius ir neleido komunistams savo respublikoje siausti. Tokį diktatorių suprantama, reikia nuversti.

PANAUDOJAMA BAŽNYČIA

Kaip ir visais kitais atvejais, Trujillo komunistų buvo apšaukęs žiauriu diktatoriumi, žmonių kankintoju, bažnyčios persekiotoju, šalies turtų grobiku savo naudai. Smerkdamį lotynų respublikų valdytojus, neturinčius Kremliaus palaiminimo, Kremliaus agentai visada sugalvoja pačius karščiausius argumentus, kaip turtų grobimą, bažnyčios persekiojimą ir kt. Washingtone tokie argumentai randa atgarsį. Štai, pavykus išversti Batistą į jo vietą atsisėdus raudoną diktatorių Castro. Po to jau eilė Dominikonų respublikai.

Kai Washingtonė laiks nuo laiko pakyla balsai reikalaujami nutraukti su sovietais diplomatinis ryšius, išvyti bolševikus

iš UN, tai ten dirbančios pasalingos jėgos visada sugėba tokius reikalavimus nuslopinti ir palaikyti su sovietais gerus santykius.

Iš seno žinomas posakis, kad "Geriausias valdytojas tas, kuris trumpiausią valdą". Tačiau visoms valdžioms tuoj susidaro o-pozicijos viduje iš norinčių būti valdytojais. Gerai atsimename, kaip buvo kovojama prieš tautininkų prezidento Antano Smetonos valdžią. Jis buvo kaltinamas visokiais kaltinimais, net ir dvasiškijs persekiojimu. Kai sovietams okupuojant Lietuvą prezidentas Smetona pasitraukė į Vokietiją, čia buvo skleidžiama pasakos, kad jis pabėgęs su 6 milijonais dolerių valstybės pinigų ir už juos Brazilijoje pirks plantacijas.

Kai nuo bolševikų pirmoje okupacijoje pabėgo Vengrijos premjeras, jį palydėjo pasakos, būk jis pabėgęs su 15 milijonų dolerių valstybės pinigų.

Visoje Pietų Amerikoje netrūko kovų už valdžią. Nuo to laisva nebuvo ir Dominikonų respublika. Dar 1916 metais JAV turėjo įsikūsti į to krašto suirutę, padėjo įsteigti stiprią valdžią, ir tik 1924 metais JAV marina pasitraukė. Tačiau tuoj ten vėl kilo tāsynės, kol valdymą neperėmė Trujillo. Jis pakaitomis su savo broliu prezidentavo. Pastaruoju laikui prezidentu buvo Balaguer.

Kai 1930 metais audra sugriovė seną sostinę Santo Domingo prezidentas Trujillo atstatė puikų modernišką miestą. Ji buvo pavadinta Ciudad Trujillo. Miestas išaugo iki 200.000 gyventojų.

Dominikonų respublika yra rytiniame Haiti salos gale. Ir tik apie 80 mylių į rytus nuo Kubos. Vakarinį tos salos galą užima negrų respublika Haiti, kitados buvus Prancūzijos kolonija. Ten kalbama prancūziškai o Dominikonų respublikoj ispaniškai.

Naują krašto valdžią į savo rankas paėmė Trujillo sūnus generolas Rafael Trujillo. Puolimai ir prieš sūnų ne kiek nemažesni. Ir neabejotina, kad jie didės, nes priešai tebėra tie patys.

LIETUVIŠKI SORIAI, JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESRŲ IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

T. Galinionis

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Šv. Jurgio parapijos mokyklą birželio 4 d. baigė: Gidonė Bačiulytė, Laima Filipavičiūtė, Dalia Jurgaitytė, Teresė Mėlynauskaitė, Sigutė Petkevičiūtė, Paulius Alšėnas, Kęstutis Civinskas, Kęstutis Kliorys, Algis Koklys, Gintautas Mekeša ir Rimas Malskis.

• Algis Daukantas, šiais metais baigęs Cathedral Latin gimnaziją, dar šį mėnesį išeina atlikti karinės prievolės. Algis kiekvienam Dirvos vakare buvo nepamainomas talkininkas ir paslaugus pagalbininkas.

• Lietuvos Kultūrinio Darželio narių susirinkimas įvyksta Lietuvos salėje birželio 14 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. Kaip J. Brazauskas praneša, bus aptariama Maironio-Mačiulio biusto atidengimas, kuris įvyks birželio 25 d. Į susirinkimą kviečiami visi lietuviai, kuriems tik tie reikalai rūpi.

• Lietuviai demokratai savo specialiam susirinkime-pobūvyje, įvyksta birželio 3 d. Čiurlionio namuose, kongreso atstovui Ch. A. Vanik įteikė dvi rezoliucijas. Vienoje iš jų prašoma pastangų, kad būtų suvaldytas sovietinis okupantas ir atstatyta Lietuvos nepriklausomybė. Antroje, kad JAV valdžia imtųsi priemonių apsaugoti čionykščius ateivius nuo komunistinės propagandos teroro.

• Kęstutis Gaižutis, Algimantas Rukšėnas, Mindaugas Rinkus ir Jonas Dubla baigė St. Joseph gimnaziją.

• Šarūnas Lazdinis baigė Benediktinų gimnaziją.

• Į Dainų šventę Clevelando lietuvių kolonija išleidžia du chorų: Čiurlionio ansamblį ir šv. Jurgio parapijos chorą. Abiem jais kolonija didžiuojasi. Pirmasis plačiai žinomas JAV ir Kanadoje, antrasis atlieka didelę misiją kiekvieną sekmadienį giedodamas šv. Jurgio bažnyčioje ir garsus visoj šioj diecezijoj, kaip vienas geriausių parapijinių chorų.

Išleistuvės į Dainų šventę jiems įvyks birželio 24 d. Lietuvių salėje. Rengia Lietuvių salės vadovybė, globojant LB I ir II apylinkių valdyboms. Kvietimai iš anksto gaunami Lietuvių klube, Baltijos prekybos namuose, spaudos kioske ir pas choristus.

• Išnuomojami 2 atskiri kambariai su atskirais įėjimais. Yra baldai. Galima naudotis virtuve. Kaina už abu kambarius 35 dol. Kambariai išnuomojami ir atskirai.

982 Ida Ave., II aukštas. Skambinti nuo 6 val. vak. EX 1-6073. Sešad. ir sekmadienį skambinti nuo 12 val. p. p. (63)

Šešių kamb. vienos šeimos namas

Plytų ir šingelių. Du garažai. Poilsio kambarys. East 185 St., netoli Naujosios lietuvių parapijos. Parodo savininkas. Šaukti vakarais telef.: IV 1-5290.

ARTI NAUJOSIOS PARAPIJOS TURIME PARDUOTISEKANČIUS NAMUS

1-os šeimos 3 miegami viršų, garažas, gazo šildymas, \$17,500
1-os šeimos 1 miegamas apačioj 2 miegami viršų, du nauji garažai \$17,500

Maisto krautuvė prie E. 185 gatvės \$8,500

2-ju šeimų medinis po 5 kambarius, geram stovyje \$23,500
1-os šeimos mūrinis, 4 miegami kambariai viršų, garažas \$19,900

1-os šeimos visai naujas mūrinis, 3 miegami kambariai žemai \$ 23,500

East Shore Realty
780 E. 185 St.

Atstovas
ANTANAS GAILIUŠIS
Tel. IV-1-6900 MU-1-7014

Parengimų kalendorius

BIRŽELIO 18 D. ALT rengiamas liūdnujų birželio įvykių minėjimas

BIRŽELIO 24 D. Lietuvių Sveatinėje Dainų Šventė Čiurlionio ansamblui ir šv. Jurgio par. chorui pagerbti ir paremti.

BIRŽELIO 25 D. L. V. S. Ramovės Clevelando skyriaus rengiama gegužinė.

LIEPOS 9 D. Lietuviams Budžiams Remti valdybos rengiamas pobūvis P. J. Keršio ūkyje

LIEPOS 15 D. TĖVYNĖS GARSŲ radio vakaras Lake Shore Country Club.

LIEPOS 22 D. Pabaltiečių sportininkų vakaras Slovenian Auditorium.

LIEPOS 23 D. Tautinės Sąjungos skyriaus rengiama išvyka.

RUGPIŪČIO 6 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis gamtoje.

RUGPIŪČIO 6 D. AL Piliėčių Klubu narių tradicinė metinė gegužinė Naurų sodyboje.

RUGPIŪČIO 13 D. Sporto Klubu Žaibo gegužinė Neurų sodyboje.

RUGPIŪČIO 20 D. BALFO gegužinė Neuros ūkyje.

Chicagos lietuvių jaunimo dainos mylėtojų grupė, vadovaujama Bronės Variakojienės, E. St. Louis ALTS skyriaus parengime išpildžiusi koncertinę programą. Nuotraukė iš kairės: vadovė Bronė Variakojienė, A. Buntinaitė, Z. Žemaitytė, I. Peteraitienė, L. Sruogytė, R. Česnaitė, Z. Česnaitė.

Graži lietuviškos dainos mylėtojų grupė

Chicagos jaunimo grupė, vadovaujama Bronės Variakojienės, yra viena iš tų gražių jaunimo saviveiklos ir dainos mylėtojų grupių, kuri pasirodžiusi scenoje palieka malonų išpuodį ir susilaukia tikrai nupešintų katučių.

Grupės pagrindą sudaro gerai išlavintas gražių valsei mergaičių sekstetas, kurį sudaro L. Sruogytė, Z. Česnaitė, R. Česnaitė, I. Peteraitytė, Z. Žemaitytė ir A. Buntinaitė. Sekstetą, šalia Bronės Variakojienės, pailina palydi talentinga Irena Jurgaitytė. Taip pat nuolatinis seks-

teto talkininkais yra Leonas Grušas ir Kurtas Vėlis. Sodrus Leonas Grušo baritonas solo dainose, duetuose ir kartu su sekstetu klausytojui palieka atmintyje gražių lietuviškos dainos skambesį. Kurtas Vėlis talkininkauja grupės atliekame vieno veiksmo kaimo vaizdelyje "Piršlybos", kur nuotaikinga muzika, dainos ir šokiai žiūrovus linksmai nuveda.

Grupė turi tikrai gražių ir skambių dainų repertuarą. O sumaniai ir gabiai vadovaujant Bronė Variakojienei yra pasiekusi tikrai atžymėtiną išpildymą įvairių kompozicijų ir net ištraukų iš arijų. Galima drąsiai paži-

mėti, kad grupė yra aukščiau mėgėjiško lygio ir gali išeiti scenon ir patraukti auditorijos klausytojus.

Ši grupė neperseniai buvo atsilankiusi į East St. Louis, kur per Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos apylinkės skyriaus parengimą išpildė koncertinę programą ir publikos buvo gan šiltai sutikti. Grupės ryžtas rodo, kad visur, kur tik yra balsingų jaunųjų, galima atsiekti pasigėrėtinų išdavy ir lietuvių susibūrimai gali būti nuotaikingai praversti.

Sėkmės ir stipraus gero vėjo į būres šiai gražiai jaunimo grupei!

Br. T.

NUKENTĖJUSIEMS NUO NACIŲ

(papildomos informacijos, gautos 1961 m. birželio 8 d.)

1. Nukentėjusiems nuo nacių sveikatos ar sužalojimo atvejais atlyginimo prašyti reikia tiesiai iš Vokietijos, Bonnos vyriausybės Atlyginimo dydis nuo 25 iki

50 dolerių mėnesiui pensijos formoje. Šis atlyginimas bus išmokamas ir už praeitą laiką.

Taip pat vėl bus persvarstomi iš naujo seniau atmetieji ar nepilnai patenkinti reikalavimai. Visus prašymus reikia nukreipti ne į Balfą, bet:

Bundesverwaltungsamt
Rudolph Platz
(Hochhaus)
Koeln, W. Germany

2. Visi nukentėję nuo nacių dėl tautybės ir negali gauti iš Koelno atlyginimo, gali kreiptis į Gėnevą, jei 1953 m. spalio 1 d. dar turėjo tremtinio privilegijas (niekur neįsipilietino)

Šiuo atveju gali kreiptis ir nacių aukų vaikai ar kiti šeimos nariai, jei žuvusis buvo duondavys.

Anketos siunčiamos į Gėnevą šiuo adresu:

United Nations High
Commissioner for
Refugees
Palais des Nations
Geneve, Switzerland
Anketų galima gauti Balfe.

3. Koks nukentėjimas bus svarstomas Gėnevoje?

Tikslaus aptarimo nėra, bet išvardijama sveikatos praradimas kalėjime, darbo stovykloj, sužalojimai ir pan., kurie padarė dalinai ar visai nedarbingą, invalidą. Nukentėjimas pagrindžio veikloje kaip toks neatlyginamas, bet nukentėjusieji dėl tos pagrindžio veiklos kaip belaisviai, kacetininkai gali ieškoti.

4. Atlyginimo prašytojas turėjo būti refugee 1953 m. spalio 1 d. Tai dokumentais reikės įrodyti. JAV ar Kanados pilietybės priėmimas šiuo atveju panaikina refugee privilegijas. Taip pat negali gauti iš Gėnevos tie, kurie jau gavo pilną atlyginimą iš Vokietijos tiesioginai.

5. Nukentėjusiems nuo nacių iš Gėnevos bus mokamas ne atlyginimas, o tik vienkartinė pašalpa. Todėl prašantysis turės įrodyti, kad jam tokia pašalpa būtina reikalinga, o jos dydis bus nustatytas specialios komisijos, tik visas anketas surinkus.

6. Formalumai pašalpai bus duodamos.

Nesant jokių abejonių nukentėjusiam pradžiai bus mokama nuo 125 iki 250 dolerių, galutinai suma paaiškės tik 1962 metais. Jos dydis priklausys nuo nukentėjusiųjų skaičiaus tai pašalpai. Bus išskirstyta visa gauta 45 milijonų markių suma, nes administracinės išlaidos padengiamos iš kitų fondų.

Atlyginimo svarstymai atliekami 10 asmenų specialios komisijos, kuri yra sudaryta iš šalpos ir tremtinių organizacijų atstovų Gėnevoje.

* * *

Nukentėjusiems nuo nacių Austrijoje

Pagal JAV ir Austrijos vyriausybės susitarimą Austrijos vyriausybė paskyrė 6 milijonus dolerių nuo nacių Austrijoje nukentėjusiems, kurie buvo persekiojami dėl tikybės, rasės ar tautybės ar kurių turta konfiskavo Austrijos naciai.

Visi nukentėjusieji Austrijoje 1938-45 m. laikotarpyje gali kreiptis į Austriai Embassy, 2343 Massachusetts Ave., Washington, D. C. ar į bet kurį Austrijos konsulatą.

TĖVYNĖS GARSŲ RADIO VAKARAS-BALIUS įvyksta šeštadienį, liepos 15 Lake Shore Country Club salėje

Įdomi programa, vaišės, šokiai didžioje balių salėje, groja LOU ELGART pramoginis orkestras

Kviečiame iš anksto rezervuoti staliukus telefonu UL 1-2426. Bilietai taip pat gaunami Spaudos Kioske.

Pradžia 7 val. vak.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000 NEW SATURDAY HOURS 9:30 to 2:30

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

DIRVA

Nr. 67

1961 m. birželio 12 d.

KAS IR KUR?

KOMUNISTAI NEKLAUSYSIĄ TEISMO

• Dainų šventės dirigantai: garbės dirigentai J. Žilevičius ir A. Aleksis. Mišraus jungtinio choro dirigantai: Br. Budriūnas, Alf. Mikulskis ir Stp. Sodeika. Moterų choro dirigentė Alice Stephens. Vyrų choro dirigentas J. Gaidelis.

• Omahietis Vytautas Kazlauskas yra priimtas ir ši mėnesį išvyksta į Anapolio Laivyno Akademiją.

• A. V. Dundzila su šeima, norėdami prasmingai pagerbti neseniai mirusio a. a. S. Š. atminimą, paaukojo \$15.00 Čikagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos vadovėliams leisti. Mokykla dėkinga aukotojams už prasmingą auką.

ČAL Mokykla jau išleido tris lietuvių literatūros vadovėlius su skaitiniais: D. Veličkos "Lietuvių literatūra" II d., J. Masilionio "Lietuvių literatūra" III d. ir IV d. Jų kainos: II d. — \$8.50, III d. ir IV d. po \$5.00 Juos galima gauti: ČALM Vadovėlių Leidimo Komisijoje, 5620 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., "Dirvoje" ir pas kitus knygų platintojus.

• St. Jurkūnas, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

JAV komunistų partija, kuriai Aukščiausias Teismas įsakė registruoti savo narius vyriausybės įstaigose ir nurodyti savo pajamų šaltinius, pareiškė neklausysianti teismo sprendimo, kuris jai "reikštų savižudybę".

Partijos generalinis sekretorius Gus Hall paskelbė laikraštinkams, kad jis geriau iki galo amžiaus kalėsias, negu išduosias savo narius.

Šis komunistų keliamas triukšmas, be abejo, yra tik propaganda Aukščiausiam Teismui 10 metų užvilkinus vyriausybės akciją, komunistai spėjo rūpestingai persiorganizuoti į pagrindį, ir dabartiniai tikrieji jos vadai yra viešumai nežinomi.

• Kunigunda ir Keistutis Kodačiai, Nidqs, Linden, Mich. vasarvietės savininkai, paaukojo Detroito šaulių kuopos ruošiamiesiems Joninių gegužinės laimėjimams vieną savaitę atostogų; šeimai dviejų kambarių namelį arba viengungiui kambarį su pilnu išlaikymu.

• Natalija Umerienė, su dukterim Renata, iš Lietuvos atvyko į Adelaidę, Australijoje, pas savo vyrą.

ANDRIUS MIRONAS, gyvenantis Los Angeles, Calif., šiomis dienomis artimųjų draugų ratelyje atšventė 50 metų amžiaus sukaktį. A. Mironas nuo 1926 m. artimai bendradarbiauja spaudoje, Kaune turėjo knygų leidyklą "Akiratis", tremtyje dalyvavo Lietuvių Tautiniame Ansamblyje, atvykęs į Chicago grojo B. Pakšto orkestre, sukūrdamas arba išversdamas iš kitų kalbų šokiams refrenus, vaidino ir dar rado laiko išleisti savo novelių rinkinius "Naujas veidas" ir "Man silpna", A. Norimo vardu, Persikėlęs į Los Angeles aktyviai dalyvauja lietuvių kultūriniame gyvenime. Turi paruošęs spaudai romaną "Nejučia" ir dramos veikalą "Paskutinė akimirka".

Artimam kaimyniui

Antanui Kaniušui

mirus, jo žmonai JULIJAI, sūnams — EDMUNDUI ir EUGENIJUI bei jų šeimoms, gilią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdi

Mitalų šeima

ANTANAS KANIUŠIS, veiklus Philadelphiaus lietuvis ir ALT S-gos Philadelphiaus skyriaus garbės narys, birželio 4 d. mirė, sulaukęs 70 metų amžiaus.

MIRĖ ANTANAS KANIUŠIS

Ilgokai pasirgęs birželio 4 d. su šiuo pasauliu atsisakė a. a. Antanas Kaniušis — veiklus vietos lietuvis. Velionis buvo gimęs 1891 m. birželio 13 d. Šiaulių apskr., netoli Pakruojo, taigi truko keletos dienų iki jo 70 metų sukakties, kurią ALT S-gos Philadelphiaus skyrius ruošėsi švęsti.

Velionis buvo veiklus Tautinės S-gos narys, buvęs skyriaus valdyboje ir daug pasidarbavęs skyriaus išaugime. Už nuopelnus lietuviškam darbui, skyrius a. a. Kaniušį buvo išrinkęs garbės nariu.

Dalyvavo ir kitose lietuviškose organizacijose, kaip Bendruomenėje ir Balfe, kuriame keletą metų buvo direktoriumi. Aktyviai rėmė lietuvišką spaudą, radijo valandėlę ir tautinį ansamblių. Dalyvavo keliuose lietuviškuose klubuose būdamas jų valdybose.

Antanas tyvesniais laikais mėgo ir dirbo lietuviškame teatre, būdamas tų pastatymu artistas ir režisiorius. Būdamas verslininku, dir-

bo ir su verslininkais, kurių organizacijos dėka buvo pasiūti 4 sportininkai į 1938 m. Kaune rengtą tautinę olimpijadą.

Savo darbštumo ir sumanumo dėka ekonominiai buvo gerai susitvarkęs. Vietos lietuvių banke — Liberty Federal Savings and Loan Assn. 35 metus išbuvo direktoriumi.

Daugelis organizacijų pasigėdėjo šio tauraus lietuvi. Velionis paliko žmoną Juliją ir sūnus: Edmundą — baigusį ekonomijos mokslus ir Eugenijų — psichologijos profesorių bei 3 anūkus.

Išėkis ramybėje a. a. Antanai. P. M.

Po operacijos sužeidus koją, namuose sveikta V. Matonis.

Birželio 17 d. įvyks D. Impolevičiūtės jungtuvės su V. Bartašiumi.

Birželio 24 d. įvyksta A. Endriukaitytės ir A. Česonio vestuvės New Yorke.

programa. Atsirado "artistų", kurie susitarė, pasižadėjo, paskyrė bandymo dieną, bet, kai atėjo ta diena — nepasirodė ir šventės programoj nedalyvavo, nors kai kurių pavardės baltam lape buvo atspausdintos. Aišku, su tokiais ateityje teks vengti bet kokio bendradarbiavimo.

Nežiūrint šio nesmagaus nesklandumo, šventės programa buvo pakankamai turtinga ir įvairi. Šventę atidarė ALT S-gos Bostono sk. pirm. inž. J. Dačys, keldamas mintį apie lietuviškos aplinkos reikalingumą mūsų tautinei kultūrai ugdyti ir apie liet. jaunimo tarpusavio bendravimo reikšmę. Po jo kalbos, komp. Jul. Gaideliui atsisėdus prie fortepiono, visi šventės dalyviai padainavo Gaudeamus. Nors buvo spausdinta programa, grakšti vakaro programos pranešėja buvo Skirma Makaitytė. Pirmon eilėnį išleido duetą — Rūtą Dačytę ir Rimantą Budreiką. Juodu atliko Jacobo Gade's Jalousye, Rimantas dailiai smuikuodamas, o Rūta jam sklandžiai pritardama pianinu. Šaunios Bostono liet. skautės Vaidilutės gražiai padainavo keletą mūsų liaudies dainų. Pati vakaro pranešėja, 17 metų Skirma Makaitytė, pasirodė kaip autorė. Ji dailiai ir su gera išraiška paskaitė tris savo eilėraščius. Tyčia paminėjau jos metus, nes tam amžiui jos eilėraščiai yra puikūs ir dėl geros liet. kalbos, ir tikrai įdomūs savo mintimis ir formos apvaldymu. Nors Liūdesį ir Raganėlę Skirma turėtų pasiūti Dirvai, kad ir jos skaitytojais galėtų pasidžiaugti nauju poetiniu talentu. Be minėtų dalykų, Rūta Dačytė dar

paskambino F. Chopino Polonezą, Nijolė ir Gintautas Vaičiūčiai įautriai kanklėmis paskambino keletą liet. liaudies dainų, Rimantas Budreika pasmulkavo dar vieną muzikos kūrinį, Giedrė Karosaitė su įsijautimu pianinu paskambino J. Karoso Tris preliudus.

Šventės programą ypač praturtino Bostono Liet. Tautinių Šokių sambūris, kurio nepavargstanti ir tikrai gero skonio vadovė yra Ona Ivaskienė. Sambūris darniai, grakščiai ir įspūdingai pašoko Linelį, Sadutę ir Malūną. Programą baigė Jazzo muzika Bostono Penketukas, vad. Gintaro Karoso. Tai maždaug 15-17 m. vyrai, kurie jau yra "susigiedoję" ir daro tikrai malonų įspūdį.

Po gerai pasisekusios ir rūpestingai atliktos programos, inž. B. Makaitis nuosirdžiu žodžiu padėkojo visiems programos dalyviams ir toms mieloms moterims, kurios parengė vakaro vaišes. Vaišės ir šokiai tęsėsi iki pusiaunakčio Amerikos Lietuvių Piliečių D-jos naujojo salė, kur įvyko ir pirmoji pavasarinė jaunimo šventė Bostone. Ją surengė ALT S-gos Bostono sk. ir Korp! Neo Lithuania sudarytas komitetas: pirm. inž. J. Dačys, vicepirm. Vilija Čepaitė ir B. Makaitis, sekr. T. Stankūnaitė, nariai Alg. Svilas, S. Makaitytė, inž. Edm. Cibas, T. Janukėnas ir P. Amsiejus.

Nors ledus laužyti nelengva, bet graži iniciatyva sveikintina. Tikėkim, kad kitamet susiprasim ir antroji pavasarinė jaunimo šventė Bostone jau bus panaši į tą, kurios norėjo šiemetinės rengėjai. St. S.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Tos kainos yra tik naujiems skaitytojams)

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)